

सामाजिक संजालको प्रयोग गर्दा सावधानी अपनाऔं, सामाजिक मर्यादाको ख्याल गरौं ।

अत्यधिक गर्मी बढेपछि मधेसको जनजीवन प्रभावित

दैनिक समाचारदाता राजविराज, १० बैशाख ।

अत्यधिक गर्मी बढेपछि सप्तरीसहित मधेसको जनजीवन प्रभावित भएको छ ।

एक सातादेखि अधिकतम तापक्रम ३८ देखि ४२ डिग्री सेल्सियसको हाराहारीमा पुग्न थालेपछि जनजीवन प्रभावित भएको हो ।

विगत एक सातादेखि दिन प्रतिदिन बढ्दै गएको गर्मीले सप्तरीका बासिन्दाहरूको दिनचर्या अत्यन्त कष्टकर बन्दै गएको छ । प्रचण्ड गर्मीले दिउँसो बजारमा मानिसहरूको चहलपहलमा निकै कमी देखिएको छ ।

गर्मीकै कारण सदरमुकाम राजविराजमा व्यापार समेत प्रभावित भएको छ । विहान ९ बजेदेखि नै चर्को घाम लागेपछि सामान किनमेल गर्ने आउने

जसोतसो सामान खरीद गर्ने गरेका छन् ।

विहानैदेखि तापक्रम बढ्दै जाँदा मानिसहरू चिसो पदार्थ सेवन गरिरहेका छन् भने आइसक्रिम, बरफ, चिसो मिनरल वाटरको विक्री समेत बढेको छ । गाउँघरमा शरीरलाई चिसो पार्न स्थानीय पोखरी, नहर, नदीमा नुहाउने गर्छन् ।

यस्तै गर्मीकै कारण जिल्लाका अधिकांश सरकारी कार्यालयहरूमा सेवाग्राहीको उपस्थिति समेत न्यून छ । गर्मीका कारण दिउँसोतिर मुख्य बजार सुनसान हुन थालेका छन् भने सरकारी कार्यालयमा सेवाग्राहीको सङ्ख्यासमेत घट्न थालेको छ । अहिले बालबालिका, ज्येष्ठ नागरिक र रोग प्रतिरोधात्मक क्षमता कमजोर भएका व्यक्तिलाई अझ बढी समस्या भएको चिकित्सकको

भनाइ छ ।

स्वास्थ्य संस्थामा घाउ, खटिरा, टाइफाइड, ज्वरो, भ्रूणपङ्खालालगायत रोगका विरामीको चाप बढ्न थालेको छ । गर्मी बढेसँगै धनुषामा 'हिट स्ट्रोक' अर्थात् 'लू' लाग्ने जोखिमसमेत बढ्दै गएको छ । यसले दिउँसोका समयमा दैनिक ज्यालादारी तथा कडा श्रम गर्ने व्यक्तिलाई समस्या हुने देखिन्छ ।

अहिले तातो हावाका कारण टाउको दुख्ने, शरीर शिथिल हुने, घाँटी दुख्ने, आँखा पोल्नेजस्ता स्वास्थ्य समस्यासमेत बढ्दै गएका छन् । यस्तै, तातो हावा चल्दा तरकारी, मकै लगायतका वालीनालीसमेत सुक्न थालेका छन् ।

बाँकी अन्तिम पृष्ठमा

संविधान सभा सदस्य शर्मासहित दर्जनौं नेता जसपामा प्रवेश

दैनिक समाचारदाता महोत्तरी, १० बैशाख ।

नेकपा माओवादी परित्याग गरेका संविधान सभा सदस्य राम कुमार शर्मा सोमबार जसपामा प्रवेश गरेका छन् ।

जलेश्वरमा आयोजित बृहत् पार्टी प्रवेश कार्यक्रममा शर्मालाई जसपा अध्यक्ष उपेन्द्र यादवले स्वागत गरेका छन् । शर्मा सँगै नेकपा माओवादी, नेपाली काँग्रेस, नेकपा एमाले र जनमत पार्टीका सयौं नेता कार्यकर्ता जसपा प्रवेश गरेका ।

नव प्रवेशीहरू लाई राष्ट्रिय अध्यक्ष यादवले गम्छा ओढाई पार्टीमा स्वागत गरेका हुन् ।

नव प्रवेशी हरूमा माओवादीका केन्द्रिय सदस्य एवं पुर्व प्रतिनिधि सभा सदस्य

ईन्दु शर्मा, नेपाली काँग्रेस महासमिति सदस्य सुरेन्द्र चौधरी, एमाले नेत्री महोत्तरी गापा उपाध्यक्ष प्रत्याशी प्रमीला चौधरी, लोसपाका नेता एवं तत्कालिन राजपा

युवाका केन्द्रिय अध्यक्ष रोशन सिंह राणा, तत्कालीन फोरमका युसुफ साफी, पुष्पज राज चमन, जनमतका नेता डा. सरोज ठाकुर सहितका रहेका छन् ।

पाँच किराना पसललाई जरिवाना

दैनिक समाचारदाता राजविराज, १० बैशाख ।

संयुक्त बजार अनुगमन टोलीले सोमबार राजविराजमा बजार अनुगमन गरेको छ । सो क्रममा टोलीले पाँच किराना पसललाई ५ हजारका दरले जरिवाना तोकेको छ ।

राजविराज ७ स्थित गोपाल एन्ड जेनेरल स्टोर, सिफा फ्रुट सेन्टर आरयुपी जेनेरल सप्लायर्स, अनिल किराना र राजविराज ६ स्थित सन्तोष किराना पसललाई जरिवाना तोकिएको हो ।

भारतीय प्रतिबन्धित सामान,

लेबल नभएको सामान र बिल नभएको सामान बिक्री गरेको पाइएपछि जरिवाना तोकिएको टोलीका नेतृत्वकर्ता प्रमुख जिल्ला अधिकारी किरण थापाले जानकारी दिएका छन् ।

प्रमुख जिल्ला अधिकारी किरण थापाको नेतृत्वमा भएको अनुगमनमा जिल्ला प्रहरी प्रमुख गजुसिद्धी बज्राचार्य, शस्त्र एसपी, अनुसन्धान एसपी, खाद्य प्रविधि तथा गुण नियन्त्रण कार्यालय, नेपाल पत्रकार महासन्धका प्रतिनिधिको सहभागिता रहेको थियो ।

हत्यामा संलग्न श्रीमान् र जेठाजु पक्राउ

धनुषा, १० बैशाख (रासस) ।

धनुषामा श्रीमतीको हत्या गरेको आरोपमा श्रीमान् र देवर पक्राउ परेका छन् । सात महिनाअघि श्रीमतीको हत्या गरी फरार रहेका दुवैजनालाई धनुषा प्रहरीले पक्राउ गरेको हो ।

पक्राउ पर्नेमा धनुषाको सहिदनगर नगरपालिका-७ नेमुवाटोलाका ५५ वर्षीय सुदीप ठाकुर र ६० वर्षीय उदित ठाकुर रहेका छन् । दुवैमाथि ४५ वर्षीया

रेखादेवी ठाकुरको हत्या गरेको आरोप छ । पक्राउ परेका सुदीप रेखादेवीका श्रीमान् तथा उदित जेठाजु रहेको जिल्ला प्रहरी कार्यालयका प्रवक्ता एवं प्रहरी नायव उपरीक्षक रञ्जन अवालले जानकारी दिनुभयो ।

गत वर्ष कात्तिक १० गते रेखादेवीको उनका श्रीमान् सुदीपसँग विवाद भएको थियो । श्रीमान्ले बच्चरोले टाउकोमा प्रहार बाँकी अन्तिम पृष्ठमा

हावाहुरीको मौसममा आगलागीबाट जोगिन सर्वसाधारणलाई स्थानीय विपद जोखिम न्यूनिकरण समितिको अपिल

- विहान ९ बजेसम्म खाना पकाई चुल्होमा रहेको आगो राम्ररी निभाऔं ।
- खाना पकाउँदा खर पत्करको प्रयोग भएमा आगलागी हुन सक्छ की भनेर पूरै सावधानी अपनाउने गरौं र चुल्हो नजिक एक जना अनिवार्य बस्ने बानी बसालौं ।
- दिउँसोको समयमा हावाहुरी चल्ने हुँदा विहान ९ बजेपछि चुल्हो बाल्नुपर्ने कुनै काम नगरौं ।
- घर नजिक थ्रेसर सञ्चालन नगरी घरदेखि टाढा चौर वा खेतमा सञ्चालन गर्ने गरौं ।
- सलाई, लाइट, मट्टिले लगायतका अन्य पेट्रोलियम पदार्थ बालबालिकाको पहुँचभन्दा टाढा राख्ने बानी बसालौं ।
- घरमा एक बाल्टीन वा अन्य भाडोमा पानी २४सै घण्टा राख्ने बानी बसालौं ।
- गुहालीमा घुर् बाल्दा सावधानी अपनाउने गरौं ।
- घरको कुनै सजिलो ठाउँमा २/४ बोरा बालुवा राख्ने गरौं जसले गर्दा कहिँ आगलागी भयो भने निभाउन सहयोग हुन्छ ।
- घर तथा गुहालीमा लगाइएको टाटी राम्रोसँग माटोले दुवैतर्फ लिपपोत गर्ने गरौं ।
- आगोबाट हुने जोखिम तथा धनजनको क्षति बारेमा परिवारका सदस्यहरूलाई जानकारी गराई सजग र सतर्कता अपनाउने बानी बसालौं ।
- गाउँमा बारुणयन्त्र आउने जाने बाटो खुल्ला राखौं र बारुणयन्त्रलाई पोखरीबाट पानी भर्न र आगलागी नियन्त्रण गर्ने कार्यमा सहयोग गरौं ।
- गाउँका पोखरीहरूमा पानी सञ्चित राख्ने बानी बसालौं ।
- गाउँमा कसैले आगो जथाभावी राखेको छ भने गाउँ घरमा त्यसरी आगो खुल्ला राख्नु हुँदैन भनेर सचेत गराउने गरौं ।
- कहीं कतै आगलागी भएमा नजिकको प्रहरी चौकी वा जिल्ला प्रहरी कार्यालयको कन्ट्रोलको नम्बर ९८५२८९०२७० वा १०० नम्बरमा जानकारी गराऔं ।
- कसैको ज्यान वा सम्पत्तिमाथि आगजनी गर्ने अपराध भएकोले यस्तो कार्यमा सहभागी नहोऔं ।
- आगजनी घटनालाई न्यूनिकरणको लागि प्रहरीसँग सहकार्य गरौं र जनधनको क्षति हुनबाट बचाऔं र बचाऔं ।
- आगलागी प्रकोप उद्धारको सामग्रीहरू जस्तै बाल्टिन, जग, बेल्ला, गैती, डोरी, स्ट्रचर, प्राथमिक उपचारको सामग्रीहरू, आगलागी उद्धारको लागि लगाउने कपडा भएसम्म व्यवस्था गरी राखौं ।

अनुरोधकर्ता

सुरुङ्गा नगरपालिका, सप्तरी

गर्मी मौसममा संक्रामक रोगबाट बचाऔं र बचाऔं ।

- गर्मी मौसममा मलेरिया, कालाजार, डेंगु, हैजालगायतका विभिन्न संक्रामक रोगहरू फैलिन सक्दछन्,
- संक्रामक रोग फैलाउने झिँगा, लामखुट्टे, भुसुना आदिको नियन्त्रण गरौं,
- संक्रामक रोगबाट बच्न शुद्ध र उमालेको पानी पिऔं,
- बासी तथा सडेगलेका खाना नखाऔं,
- घरभित्र र वरपरको सरसफाईमा ध्यान दिऔं ।

सम्पादकीय

हरवा चरवाहरु अभै अधिकारबिहीन

पटक पटक आफ्नो माग सम्बोधनका लागि संघर्ष गर्दा हरवा चरवाहरु अभै अधिकारबिहीन नै छन् । दशकौदेखी भूमिहिन रहेका उनीहरुको मागप्रति सरकार गम्भिर भएको देखिन्छ । भ्रष्टाचार दुई वर्षअघि सरकारले उनीहरुको माग सम्बोधन गर्दा पनि कार्यान्वयन हुन नसक्दा उनीहरु थप पीडामा छन् । तीन पुस्तासम्म गिरहत कहाँ बसेर काम गर्दा पनि ऋणबाट मुक्त हुन नसकेको र भ्रष्टाचार दुई वर्ष अघि सरकारले गरेको वाचा अहिलेसम्म पुरा नगर्दा हरवा चरवाको जिवन थप कष्टकर बन्दै गएको छ ।

हरवा चरवाहरु गरिबी र ऋणको दुस्वक्रमा फस्दै गएको पुस्तौदेखी गरिबीमा पि्लिसिएको तथा ऐलानी जग्गामा बासेवास गर्दै आएका हरवा चरवा कुनै बेला पनि उठिवास हुन सक्ने चिन्ता र त्रासमा बाचिरहेका छन् । सरकारले भने आश्वासन बाहेक केही नदिएको उनीहरुको गुनासो छ ।

तसर्थ हरवा चरवाहरुलाई न्याय दिनका लागि उनीहरुको माग सम्बोधन हुनु जरुरी छ । लामो समयदेखी संघर्ष गरिरहेका उनीहरुको बसोबासका लागि भूमि, शिक्षा तथा रोजगारीको व्यवस्थाका लागि तीनै तहका सरकार गम्भिर हुनु अति आवश्यक छ ।

समस्याग्रस्त नेपाली कम्युनिष्ट आन्दोलन

श्यामल अधिकारी

काठमाडौं, १० वैशाख (रासस) । पुष्पलालको नेतृत्वमा शुरू भएको नेपाली कम्युनिष्ट आन्दोलनले ७५ वर्षको उमेर टेकेको छ । यस बीचमा यसलाई नानाभाँती रोग लागेका छन् र विचलित हुँदै, विखण्डित हुँदै, फाट्टै जुट्टै यसले अस्तित्व धानिरहेको छ । मानव समाजलाई अधिक मानवीय बनाउन, सामन्ती र पूँजीवादी शोषणबाट मुक्त गर्न, बढीभन्दा बढी स्वाधीन र स्वशासित बनाउन र धर्तीलाई मानव जातिको उत्कृष्ट वासस्थान बनाउने युगो युगदेखिका परिकल्पनाहरुलाई कार्ल मार्क्स र एग्लसले निस्कर्षमा ल्याए र त्यसो गर्नु सम्भव छ भनी देखाए । यसले स्वतन्त्रताका अवधारणा र आकांक्षाहरुलाई नयाँ आयाम दियो । श्रमजीवी जनतालाई संगठित गरेर शोषणको जंजीरबाट उम्कने प्रयत्नहरुलाई यसले तीक्ष्णता दियो । यसले नै मुक्तियुद्धहरुको पक्षपोषण गर्दै साम्राज्यवाद र उपनिवेशवादलाई दुत्कायो ।

पहिले नेपाली कांग्रेससमै रहेका पुष्पलाल आदिले प्रजापरिषद् र कांग्रेसजस्ता क्रान्तिमा ऐतिहासिक योगदान गरिआएका पार्टीहरुबाट शोषणमुक्त समाजको निर्माण सम्भव नहुने निस्कर्षमा पुगेर नेपाली कम्युनिष्ट आन्दोलनको जग बसालेका थिए । सन् १९४८ को अगस्त महिनामा कलकत्तामा स्थापना भएको नेपाल प्रजातन्त्र कांग्रेसको स्थापनाका सन्दर्भमा पुष्पलालले भनेका छन्- 'उक्त पार्टीका नेताहरुको आपसी भ्रगडाको बावजुद एक मौलिक कुरामा उनीहरुको मिलनबिन्दु भेटिन आएको थियो-त्यो हो भारतीय एकाधिकार पूँजीको सहयोगले राणाशाहीलाई हटाई नेपालमा यौटा यस्तो जनप्रिय सरकार गठन गराउनु जसबाट देशमा कम्युनिष्ट आन्दोलन रोक्न सकियोस् । उनीहरुको 'मुखपत्र'ले नेपालका तत्कालीन प्रधानमन्त्री मोहनशमशेर र भारतका तत्कालीन प्रधानमन्त्रीसंग नेपाली कम्युनिष्ट आन्दोलनको मुकाबिला गर्नको निम्त आफ्नो हात अघि बढाउने कुरालाई कबुल गरेको

थियो । राणाशाही विरोधी आन्दोलन सम्पूर्ण सामन्ती व्यवस्था, विदेशी हस्तक्षेप र साम्राज्यवाद विरोधी आन्दोलनको रूपमा उठ्दा स्वयं उनीहरुको वर्गीय स्वार्थमा नै धक्का लाग्ने हुँदा राणाशाही विरोधी आन्दोलनलाई गुमराह गर्नको निम्त उनीहरुद्वारा उक्त प्रचार गरिएको हो । उनीहरुको यस नीतिबाट असन्तुष्ट भई ती पार्टीका वामपन्थी कार्यकर्ताहरुले सन् १९४९ अप्रिल २२ का दिन नेपाल कम्युनिष्ट पार्टीको गठन गरी १५ सेप्टेम्बर १९४९ मा त्यसको स्थापनाको घोषणा गरे ।

यसबाट स्पष्ट हुन्छ, नेपालको कम्युनिष्ट आन्दोलन घरेलु सामन्तवाद र विदेशी हस्तक्षेपको विरोधमा खडा भएको आन्दोलन थियो । तर कालान्तरमा गएर यस आन्दोलनमा घुसपैठ बढ्दै गयो र यसको एउटा भङ्गालो आफ्नो मूलधर्मबाट उछिट्टिएर कहिल्यै रुसी त कहिल्यै भारतीय र अमेरिकी शासकका हातको खेलौना बन्न पुग्यो । यहाँनिर पुष्पलाल नेतृत्वले तय गरेको सङ्घर्षको मूल कार्यक्रम घरेलु सामन्तवाद र विदेशी हस्तक्षेप दुवैको विरोधका सन्दर्भमा नेकपाको पछिल्लो भूमिका नकारात्मक देखिन्छ ।

कम्युनिष्ट पार्टीहरुको मुख्य काम पिछडिएका वर्गलाई शोषणमुक्त गराउनु हो र समाजमा र राज्यमा समान हैसियत प्राप्त गर्न सङ्घर्षको नेतृत्व गर्नु हो । तर साढे सात दशकअघिको नेकपा स्थापना कालका सङ्घर्षका कार्यक्रम आज पनि उही रूपमा कायम छन् । नेकपा, खासगरी नेकपा (माओवादी)को तीब्र दबावले घिसारिएर नेपालको संविधानले सङ्घीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र बनाए पनि महिला, गरीब तथा दलित वर्गको उत्थान र आर्थिक सामाजिक हैसियतको सबलीकरण हुन सकिरहेको छैन । गणतन्त्र कम्युनिष्ट पार्टीकै कार्यक्रम हो । यहाँसम्म ठीकै छ किनकी नेपाल गणतन्त्र भएको छ । अर्थात् सामन्तवादको सबैभन्दा ठूलो प्रतिनिधि राजतन्त्र समाप्त भएको छ । तर प्रतिनिधित्वको प्रश्नमा नेकपाहरुको संगठनका तलदेखि

माथिसम्म अवस्था सोचनीय देखिन्छ । पार्टीहरुले पार्टी र राज्य सन्चालनमा महिलाहरुको सहभागिता ३३ प्रतिशत पुऱ्याउन सकिरहेका छैनन् । दलितहरुको यथोचित प्रतिनिधित्वको प्रश्न भन्नु टडकारो हुँदै गएको छ । निश्चय नै सर्वोच्च नेताहरुका नजिक परेका केही सम्भन्त महिला र दलित अनुहार हेर्न लायक छन् । तिनको व्याक्तिगत हैसियत केही हदसम्म बढे पनि तिनका समुदायको हालत गम्भीर किसिमले दयनीय छ ।

समाज र राष्ट्रलाई आर्थिक रूपमा अधिकतम स्वाधीन बनाउनु, राष्ट्रिय पूँजीको निर्माण र विकास गरी उद्योगधन्धालाई राज्यको संरक्षणमा हुर्काउनु र सामाजिक न्यायको सिद्धान्त अनुरूप न्यायपूर्ण वितरण प्रणाली स्थापना गर्नु कम्युनिष्ट पार्टीका अनिवार्य कामहरु हुन् । यी तीनवटै प्रश्नमा नेकपा असफल भएको छ । पहिलोमा निरन्तर बढ्दो नेपालको वैदेशिक ऋणलाई भार्ने कदम हुनुपर्ने थियो । त्यसो भएको देखिन्छ । विदेशी ऋण पाएकामा गर्व गर्नेहरु शासनारुढ भए । दैनिक आवश्यकताका वस्तुहरुमा निरन्तर मूल्यवृद्धि भइरहँदा पनि आफ्ना कार्यकर्तालाई सडकमा उतारेर जवर्जस्त दबाव सिर्जना गर्न सकिन्थ्यो । त्यो पनि गरिएन । भूमिको न्यायपूर्ण वितरणको अवस्था जुँका तूँ छ । सुकुम्बासी समस्या उस्तै छ । यसरी आधारभूत काम गर्नबाट बन्चित भएका छन् कम्युनिष्ट पार्टीहरु । कम्युनिष्ट पार्टीहरुसँग जनमत त छ तर त्यस जनमतको कदर गर्ने विवेक उनीहरुसँग छैन । नामैले गर्दा उनीहरु यदाकदा एक हुन्छन् । जुंगाको लडाईँले छुट्टिन्छन् । एक-अर्कोलाई गद्दार, प्रतिक्रियावादी, प्रतिगमनको मतियार, अहंकारी आदि भन्ने गर्छन् । मानौं शिष्टता तिनका शब्दावलीमा छैन ।

नेपालका कम्युनिष्ट पार्टीको पछिल्लो रुपरङ्ग हेर्न लायक छ । पन्ध्र वर्ष एमालेको महासचिव रहेका र त्यही नाताले प्रधानमन्त्री समेत भएका व्यक्ति आफू अध्यक्षमा हारेपछि अध्यक्ष पदमा दावी गर्छन् । हारे पनि अध्यक्ष वा महासचिव हुन पाउने समाजवाद

यहाँ छ । यही भएर त प्रतिनिधिसभाको चुनाव हारेकालाई राष्ट्रियसभामा ल्याइन्छ । यसले कम्युनिष्ट पार्टीहरुको विश्वसनीयतामाथि ठूलो प्रश्नचिन्ह उठाइरहेको छ । मुख्य कुरा सैद्धान्तिक हो र त्यहीनिर नेपालको कम्युनिष्ट आन्दोलनले धरातल छोडेको हुन्छ । उनीहरुमाथि राजतन्त्रलाई उखेलेर फ्याँक्ने बेला पञ्चायतको आगमनमा दीपावली गरेको आरोप त्यसै लागेको होइन । गम्भीर सैद्धान्तिक विचलनका दृष्टान्तहरु नभएका होइनन्, छन् । जनमत सङ्ग्रहमा नेकपा (माले)को तर्फबाट भएको गल्ती यस्तैमा पर्दछ ।

मार्क्सवादी साहित्यमा आलोचनालाई राम्रो स्थान दिइएको छ । तर हामीकहाँ त्यो सैद्धान्तिक स्तरमा मात्र स्वीकार्य रहेको देखिन्छ । आलोचनालाई गालीको स्तरमा र फट्टाईलाई क्रान्तिकारिताको स्तरमा राखिँदा विश्व कम्युनिष्ट आन्दोलनमा थुप्रै कमजोरी रहेका देखिन्छन् । उदाहरणका लागि, बोल्सेभिक निर्मित सोभियत सङ्घको सत्तरी वर्षे शासनकालको अन्त्यमा त्यसका कारण खोज्दा छ, वटा ल्याटिन अमेरिकी देशका कम्युनिष्ट पार्टीहरुले जुन निस्कर्ष निकालेका थिए, त्यो ध्यानयोग्य छ । उनीहरुले भनेका थिए, जोसेफ स्टालिनको शासन 'विथ डेमोक्रेसी थिएन, विदाउट डेमोक्रेसी' थियो । त्यसैले त्यो भत्क्यो ।

हामी कहाँका कम्युनिष्ट पार्टीहरुमा समेत डेमोक्रेसीको खोजी हुँदैन । पार्टीमा आन्तरिक लोकतन्त्र बलियो नहुँदा वाह्य लोकतन्त्र पनि जोखिममा पर्दछ । त्यसो हुँदा शासन गर्ने कलामा पनि च्हास आउँछ । लामो समय यौटै व्यक्तिको नेतृत्वमा रहँदा पार्टीमा आकर्षण रहँदैन । यहाँ चार पाँच दशकदेखि महासचिव वा अध्यक्ष भएका कम्युनिष्ट पार्टीहरु पनि छन् । ती वास्तवमै नेपाली कम्युनिष्ट आन्दोलनका समस्या हुन् । यिनले पार्टीको लोकतान्त्रिकरण हुन दिएका छैनन् ।

नेपालमा कम्युनिष्टको पक्षमा बाँकी अन्तिम पृष्ठमा

डा. ललन प्रसाद राुनियार

Dr. Lalan Prasad Rauniyar

MBBS (BPKIHS) Dharan, MD Paediatrics (BPKIHS) Dharan, NMC Reg. No. : 13338

कन्सलटेन्ट बाल रोग विशेषज्ञ

डा. सन्तोष प्रसाद शाह

Dr. Santosh Prasad Sah

MBBS (T.U.), MD Internal Medicine (NAMS, Bir Hospital Kathmandu)

NMC Reg. No. : 15019

कन्सलटेन्ट फिजिसियन

डा. सरोज कुमार साह

Dr. Saroj Kumar Sah

MBBS, MS Orthopaedics (BPKIHS) Dharan Fellowship in Hand Surgery (CMC Vellore)

NMC Reg. No. : 13288

हाड जोर्नी, नशा तथा बाथ रोग विशेषज्ञ

डा. जयन्ती यादव

Dr. Jayanti Yadav

M.B.B.S. MD (Obstetrician and Gynaecologist)

हाल कार्यरत गजेन्द्र नारायण सिंह अस्पताल राजविराज NMC Reg No. : 15312

बरिष्ठ स्त्री तथा प्रसुती रोग विशेषज्ञ

सम्पर्क : कृताञ्जली मेडिकल हॅल, राजविराज

Mo. No : 9842830252, 9804605569

गर्मीबाट बच्न निम्न सावधानी अपनाऔं

- प्रसस्त मात्रामा पानी खाऔं । साथमा पानीको बोतल राख्ने गरौं ।
- प्रचण्ड गर्मीमा घरबाहिर नजाऔं । जानै परे सुरक्षित भएर मात्र जाऔं ।
- गर्मीको समयमा पूरै शरीर ढाक्ने लुगा लगाऔं ।
- कागती पानी, नरिवल पानी, ताजा फलफुलको रस नियमित रूपमा सेवन गरौं ।
- हल्का रंगको सुतिको कपडा लगाऔं ।
- बालबालिकालाई १२ बजेदेखि ४ बजेसम्म सकेसम्म घरबाहिर निस्कन नदिऔं ।
- यदि बालबालिकालाई रिंगटा लागेमा, वान्ता भएमा, धेरै टाउको दुखेमा वा सास फेर्न अष्ट्यारो भएमा तुरुन्त नजिकको अस्पताल वा स्वास्थ्य संस्था लैजाऔं ।
- बालबालिकालाई टाउको ढाकी राख्न लगाऔं, कपडा, टोपी, छाताको प्रयोग गरौं ।
- काँचै खाने फलफुल तथा अन्य कुराहरु राम्ररी धोइपखाली मात्र खाऔं ।
- गर्मीको कारण स्वास्थ्यमा कुनै समस्या देखापरे तुरुन्तै नजिकको स्वास्थ्य संस्थामा सम्पर्क गरौं ।
- गर्मीको समयमा भुलभित्र सुतौं । भ्याल ढोकामा जाली लगाऔं ।
- वासी, सडेगलेका तथा भिङ्गा भन्केका खानेकुरा नखाऔं ।
- खानेपानी सधैं छोपेर राखौं ।
- दिसापिसाब चर्पीमा मात्र गरौं ।
- घर वरिपरि सरसफाई गरी फोहरमैलाको उचित व्यवस्थापन गरौं ।
- गर्मीको बेला अत्यधिक चिसो पानी वा पेय पदार्थ नखाऔं ।

अनुरोधकर्ता

छिन्नमस्ता गाउँपालिका, सप्तरी

कतारका अभिरको नेपाल भ्रमणमा जलविद्युत् र पर्यटनमा लगानीका लागि आग्रह गरौं : अध्यक्ष भट्ट

रमेश लम्साल काठमाडौं, १० वैशाख (रासस) । कतारका अभिर शेख तमिम विन हमाद अल थानी दुई दिन भ्रमणका लागि मङ्गलबार नेपाल आउँदै हुनुहुन्छ । पहिलोपटक कतारका अभिर नेपाल भ्रमणमा आउन लाग्नुभएको हो । राष्ट्रपति रामचन्द्र पौडेलको मैत्रीपूर्ण निमन्त्रणामा हुन लागेको कतारी अभिरको भ्रमणले दुई देशबीचको सम्बन्ध थप उचाइमा पुग्ने विश्वास पनि लिइएको छ ।

भ्रमणका क्रममा केही महत्वपूर्ण विषयमा द्विपक्षीय समझदारीसमेत हुने बताइएको छ । सरकारले कतारका अभिरको नेपाल भ्रमणका क्रममा मङ्गलबार सार्वजनिक विदासमेत दिएको छ । कतारी अभिरको भ्रमणलाई देशभित्र र बाहिरसमेत असाध्यै महत्वका साथ लिइएको छ ।

पछिल्लो समय नेपालीको श्रम गन्तव्यका रूपमा परिचित कतारले भौतिक पूर्वाधार, सूचना प्रविधि, नागरिक उड्डयनका क्षेत्रमा गरेको प्रगतिबाट नेपालले पनि लाभ लिनसक्ने बताइएको छ । कतारले नेपालको ऊर्जा क्षेत्र त्यसमा पनि स्वच्छ ऊर्जामा लगानीका लागि इच्छा व्यक्त गरेको छ । त्यसलाई पनि कतारका अभिरको भ्रमणका क्रममा सरकारकोतर्फबाट विशेष आग्रह गर्नुपर्ने माग पनि उठेको छ ।

गैरआवासीय नेपाली सङ्घ राष्ट्रिय समन्वय परिषद् कतारका अध्यक्ष रमेश भट्ट कतार नेपालको भरपर्दो मित्र भएकाले पनि अभिरको भ्रमणले दुई देशबीचको सम्बन्ध नयाँ उचाइमा पुग्नेमा विश्वास गर्नुहुन्छ । रासससँगको कुराकानीका क्रममा अध्यक्ष भट्टले भन्नुभयो, “विगतदेखि नै नेपाललाई खुला हृदयका साथ सहयोग गर्दै आएको कतार पछिल्ला दिनमा विकास र प्रविधिको केन्द्रका रूपमा विकास भएको छ । यसबाट नेपालले लाभ लिनुपर्छ ।”

उहाँका अनुसार वैधानिक तवरबाट कतारमा काम गर्न गएका नेपालीको सङ्ख्या तीन लाख ६४ हजार छ । यस्तै पर्यटक

र विद्यार्थी प्रवेशाज्ञामा गएका नेपालीको सङ्ख्या पनि उल्लेख्य छ । एनआरएनका तर्फबाट कतारका अभिरलाई हृदयदेखि नै स्वागत गरिने र नेपालको समृद्धिको साभेदार बन्नसमेत आग्रह गरिने जानकारी दिँदै अध्यक्ष भट्टले फिफा विश्वकपको सफलताका लागि नेपाली समुदायले खेलेको भूमिकालाई त्यहाँको सरकारले आत्मसात् गरेको बताउनुभयो ।

“नेपाली नागरिकलाई कतारले रोजगारीको अवसर प्रदान गरेको छ । नेपालीले श्रम र पसिना पनि बगाएका छन् । त्यसका आधारमा कतारले नेपालका केही महत्वपूर्ण परियोजनामा लगानी गरिदैओस् भन्ने मेरो पनि अपेक्षा छ”, अध्यक्ष भट्टले भन्नुभयो ।

यस्तै पर्यटन, शिक्षा तथा सूचना प्रविधिका क्षेत्रमा पनि कतारले मौलिक प्रगति गरेको छ । नागरिक उड्डयनका क्षेत्रमा कतार एयरलाइन्सको आफ्नै विशेष पहिचान बनाएको छ । नेपाल र कतारबीच १९७७ जनवरी २१ मा कूटनीतिक सम्बन्ध स्थापना भएको हो । कतारसँगको कूटनीतिक सम्बन्ध स्थापना भएको २० वर्षपछि सन् १९९८ मा नेपालका तत्कालीन प्रधानमन्त्री गिरिजाप्रसाद कोइरालाले कतारको भ्रमण गर्नुभएको थियो । अभिरको उपाधि प्राप्त गर्नुभएका अल थानीको नेपाल भ्रमण आफैमा महत्वपूर्ण र विशिष्ट भएकाले पनि यसबाट लाभ लिन सकिने अध्यक्ष भट्टको भनाइ छ ।

कतारकातर्फबाट भने द्विपक्षीय सम्बन्ध कायम भएको ४५ वर्षपछि राष्ट्रप्रमुखको नेपाल भ्रमण हुन लागेको हो । नेपाली नागरिकका लागि सहज वैदेशिक रोजगारीको गन्तव्यका रूपमा कतार स्थापित भएका सन्दर्भमा नेपाल र कतारबीच समयानुकूल श्रम सम्झौता भए थप सहज हुने उहाँको भनाइ छ । नेपालले वार्षिकरूपमा प्राप्त गर्दै आएको विप्रेषणको ठूलो हिस्सा समेत कतारबाट प्राप्त गर्दै आएको छ । नेपालीको सुरक्षित रोजगारीका

लागि नेपाल सरकारको आग्रहमा कतार सरकारले महत्वपूर्ण सम्बोधन गरेको जानकारी दिँदै केहीले गरेको कमजोरीलाई आम रूपमा लिन नहुने अध्यक्ष भट्टको भनाइ छ ।

कतारको विकासमा नेपालीले पुऱ्याएको योगदानको सम्मान हुनेगरी त्यहाँ श्रम गरिरहेका नेपालीलाई मर्यादित कामको सुनिश्चितता तथा श्रमिकले पाइरहेका भन्कटलाई अन्त्य गर्ने विषयलाई नेपालले प्राथमिकताका साथ उठाउने र अभिरको भ्रमणका क्रममा त्यस विषयले प्राथमिकता पाउने अध्यक्ष भट्टले स्पष्ट पार्नुभयो ।

पछिल्ला दिनमा कतार समन्वय र विवाद समाधान गर्ने केन्द्रका रूपमा स्थापित भएको छ । नेपालले पनि मौलिक प्रकारको शान्ति प्रक्रियाको कामलाई अगाडि बढाएको छ । त्यसका अलावा कतार पछिल्लो समय पश्चिम एसियाको महत्वपूर्ण शक्ति राष्ट्रका रूपमा स्थापित भएको छ ।

नेपालबाट सन् २०१८ अक्टोबर ३० देखि नोभेम्बर २ सम्म तत्कालीन राष्ट्रपति विद्यादेवी भण्डारीले कतारको राजकीय भ्रमण गर्नुभएको थियो । त्यसअघि सन् २०११ अक्टोबर १० मा तत्कालीन राष्ट्रपति रामवरण यादव, सन् २०१९ अप्रिलमा तत्कालीन सभामुख कृष्णबहादुर महाराले कतारको भ्रमण गर्नुभएको थियो ।

एनआरएनका संस्थापक मध्येका एक आरके शर्माका अनुसार वर्तमान प्रधानमन्त्री पुष्पकमल दाहाल ‘प्रचण्ड’ले सन् २०१४ मा अनौपचारिकरूपमा कतारको भ्रमण गर्नुभएको थियो । सोही भ्रमणका क्रममा उहाँले कतारकातर्फबाट नेपालमा उच्चस्तरीय भ्रमण होस् भन्ने कामना गर्नुभएको शर्माको भनाइ छ ।

भौतिक पूर्वाधारको विकासमा कतार सरकारले गरेको लोभलाग्दो प्रगतिबाट लाभ लिन नेपाल चुक्न नहुने उल्लेख गर्दै अध्यक्ष भट्टले भन्नुभयो, “नेपालीलाई कतार सरकार र कतारी नागरिकले इमान्दार भनेर चिनेका छन् । यही

मूल्यका आधारमा एनआरएनएनगायतका संस्थालाई पनि सामाजिक संस्थाका रूपमा मान्यता दिएका छन् ।” नेपालीको उपस्थिति बढ्दै जाँदा नेपाली पाठशालाको माग पनि कतारमा उठेको छ । यस विषयमा पनि अभिरको भ्रमणका क्रममा सम्बोधन भइरहेको धेरैले लाभ हासिल गर्ने अध्यक्ष भट्टको कथन छ ।

कतारलगायतका देशका नागरिकलाई नेपाल भ्रमणका लागि अभिप्रेरित गर्न सकिने त्यसबाट ठूलो लाभ हासिल हुने विश्वास लिइएको छ । यस्तै अर्गानिक कृषिउपजको ठूलो बजार कतार हुनसक्छ । हिमाली क्षेत्रको पानी प्रशोधन गरेर कतारका विक्रीवितरण गर्न सकिने सम्भावना पनि उत्तिकै रहेको जानकारी दिँदै अध्यक्ष भट्टले नेपालकोतर्फबाट आवश्यक पहल भए त्यसका लागि सहजीकरण गर्न एनआरएनए तयार रहेको बताउनुभयो ।

कतारका रहेका नेपालीकातर्फबाट अभिरको नेपाल भ्रमणको सफल होस् भन्ने कामना गरेको उल्लेख गर्दै अध्यक्ष भट्टले भन्नुभयो, “नेपालीको पसिनाले जसरी कतार समृद्ध बनेको छ । त्यसैगरी नेपालको विकास र समृद्धिका लागि पनि कतारकातर्फबाट महत्वपूर्ण सहयोग होओस् भन्ने कामना छ ।”

आफूहरूले कतारको निजी क्षेत्रसँग मिलेर पनि काम गर्नसक्ने जानकारी दिँदै अध्यक्ष भट्ट अभिरको भ्रमणपछि केही महत्वपूर्ण कामले गति लिने विश्वास व्यक्त गर्नुभयो ।

परराष्ट्र मन्त्रालयका अनुसार राष्ट्रपति रामचन्द्र पौडेल र कतारका अभिरबीच शीतल निवासमा भेटवार्ताको कार्यक्रम तय भएको छ । यस्तै प्रधानमन्त्री पुष्पकमल दाहाल ‘प्रचण्ड’ सँग पनि द्विपक्षीय भेटवार्ता गरी केही महत्वपूर्ण सम्झौता एवं समझदारीमा हस्ताक्षर हुने कार्यक्रम तय भएको छ । अभिरको भ्रमणले दुई देशबीचको सम्बन्धलाई थप प्रगाढ बनाउने र जनस्तरमा विकास हुने थप वातावरण बनाउने विश्वास लिइएको छ ।

विश्व समाचार

निर्वाचनको पहिलो दिन हिंसा भएपछि उत्तरपूर्वी भारतका केही मतदाता मतदानमा फर्किए

गुवाहाटी (भारत), १० वैशाख (रासस/एपी) ।

गत साता हिंसाका कारण मतदानमा अवरोध पुगेपछि उत्तरपूर्वी भारतीय राज्यमा केही मतदान स्थलमा मतदाताहरू सोमबार कडा सुरक्षाका बीच मतदानमा फर्केका छन् । शुक्रबार राष्ट्रिय निर्वाचनमा मतदानको पहिलो दिन हतियारधारीहरूले मणिपुर राज्यका करिब तीन हजार मतदान केन्द्रमध्ये ११ को चुनावी मेसिनमा क्षति पुऱ्याएपछि भारतीय निर्वाचन अधिकारीहरूले ती मतदान केन्द्रको परिणामलाई रद्द गरेका थिए ।

राज्य अधिकारीहरूका अनुसार कम्तीमा छ वटा मतदान केन्द्रमा सशस्त्र व्यक्तिहरूले मत हाल्न प्रयोग गरिने इलेक्ट्रोनिक भोटिङ मेसिन तोडेका थिए । सन् २०२३ देखि मणिपुर राज्य दुई प्रमुख जातीय समूहबीचको जातीय हिंसाले आक्रान्त भएको छ । भीडले गाउँहरूमा तोडफोड गर्दै आगो लगाएपछि करिब दुई सय मानिस मारिएका छन् भने ६० हजारभन्दा धेरै विस्थापित भएका छन् ।

क्रिस्चियन कुकीहरूले कुकी तथा अन्य जनजाति समूह बसोबास गर्ने पहाडहरूमा जग्गा किन्न दिने विशेष दर्जाका लागि अधिकांश हिन्दू मेडटीहरूको मागको विरोध गरेपछि अशान्ति भड्किएको थियो । म्यान्मासँगको भारतको सीमामा रहेका पहाडहरूमा ३७ लाख मानिस बसेको राज्य मणिपुरमा सेनाको उपस्थिति भए पनि फडपहरू भइरहेका छन् ।

भारतमा विश्वको सबैभन्दा ठूलो लोकतान्त्रिक निर्वाचन शुक्रवारदेखि सुरु भएको छ । निर्वाचनमा २१ राज्यका लाखौं मतदाताले मत खसालेका छन् । छ सातासम्म चल्ने बहुचरणको निर्वाचनमा लोकप्रिय प्रधानमन्त्री नरेन्द्र मोदीले तेस्रो सिधा कार्यकालको खोजीमा हिन्दू राष्ट्रवादलाई मूलधार बनाउनुभएको छ । मतगणना जुन ४ मा हुनेछ ।

मुख्य विपक्षी कांग्रेस पार्टीले शुक्रबार मणिपुरमा मतदानमा धाँधली भएको भन्दै ४७ मतदान केन्द्रमा पुनः मतदानको माग गरेको थियो । यसअघि सोही दिन मणिपुरमा सशस्त्र समूहबीच फडप भएको थियो । हिंसा भए पनि उक्त राज्यमा ६६ दशमलव पाँच प्रतिशत मतदान भएको छ । मणिपुरका अन्य भागमा अप्रिल २६ मा दोस्रो चरणको मतदान हुनेछ ।

इन्टेलद्वारा विश्वको सबैभन्दा ठूलो ‘न्यूरोमोर्फिक प्रणाली’ निर्माण

लस एन्जलस, १० वैशाख (रासस/सिन्ट्वा) ।

इन्टेलले भविष्यको मस्तिष्कबाट प्रेरित कृत्रिम बुद्धिकता (एआई) को अनुसन्धानलाई समर्थन गर्न विश्वको सबैभन्दा ठूलो ‘न्यूरोमोर्फिक प्रणाली’ निर्माण गरेको छ । कोड-नाम ‘हाला प्वाइन्ट’ रहेको ठूलो स्केलको न्यूरोमोर्फिक प्रणाली सुरुमा न्यूमेक्सिकोको सान्डिया राष्ट्रिय प्रयोगशालाहरूमा तैनात गरिएको थियो । यसले सूचना प्रशोधनमा मानव मस्तिष्कको नक्कल गर्दछ ।

हाला प्वाइन्टले १० गुणा बढी न्यूरोन क्षमता र १२ गुणा उच्च कार्यसम्पादन हासिल गर्न वास्तुकलामा सुधार तथा इन्टेलको पहिलो पुस्ताको ठूला-ठूला अनुसन्धान प्रणाली ‘पोहोइकी स्पिड्स’लाई अगाडि बढाउँछ । स्यान्डिया राष्ट्रिय प्रयोगशालाका अन्वेषकहरूले उन्नत ब्रेन-स्केल कम्प्युटिङ अनुसन्धानका लागि हाल प्वाइन्ट प्रयोग गर्ने योजना बनाएका छन् । यो उपकरण भौतिकी, कम्प्युटर वास्तुकला, कम्प्युटर विज्ञान र सूचना विज्ञानमा वैज्ञानिक कम्प्युटिङ समस्याहरू समाधान गर्नमा केन्द्रित रहने छ ।

“आज एआई मोडेलहरूको कम्प्युटिङ लागत दिगो दरमा बढ्दै गएको छ । उद्योगलाई आधारभूत रूपमा मापन गर्न सधम नयाँ दृष्टिकोण चाहिन्छ”, न्यूरोमोर्फिक कम्प्युटिङ ल्याब इन्टेलका निर्देशक माइक डेभिसले भन्नुभयो, “हामीले हाल प्वाइन्ट विकास गरेका छौं, यसले उपन्यास मस्तिष्क-प्रेरित सिकाइ दक्षता संयोजन गर्दछ ।” उहाँले हाल प्वाइन्टसँगको अनुसन्धानले ठूलो स्तरको एआई प्रविधिको दक्षता र अनुकूलनतालाई अगाडि बढाउने आशा गरिएको बताउनुभयो ।

भारतमा सवारी दुर्घटना हुँदा चारको मृत्यु

पिथौरागढ (भारत), १० वैशाख (रासस/एनआई) ।

सोमबार उत्तराखण्डको पिथौरागढ जिल्लामा सवारी दुर्घटना हुँदा चार जनाको मृत्यु भएको अधिकारीहरूले बताएका छन् । अधिकारीका अनुसार सोमबार पिथौरागढ जिल्ला नियन्त्रण कक्षले राज्य विपद् प्रतिक्रिया बल (एसडिआरएफ) लाई अँचोली क्षेत्रको अन्डोली नजिकै पिथौरागढ जिल्लामा गाडी दुर्घटनामा परेको जानकारी दिएको थियो ।

गाडीमा विवाह समारोहमा सहभागी भएर घर फर्किरहेका आठ जना सवार थिए । गाडीले नियन्त्रण गुमाई बाटोबाट दुई सय मिटर गहिरो खाडलमा खस्दा दुर्घटनाग्रस्त भएको अधिकारीहरूले जनाएका छन् । दुर्घटनाको सूचना पाएपछि एसआई सुन्दर सिंह बोराको नेतृत्वमा एसडिआरएफ टोली तुरुन्तै दुर्घटनास्थलमा पुगी घाइतेलाई उद्धार गरी अस्पताल पुर्याएका थिए । घटनास्थलमा एसडिआरएफ टोलीले स्थानीय प्रहरी र वासिन्दासँग समन्वय गरी मृतक चार जनाको शव जिल्ला प्रहरीलाई हस्तान्तरण गरेको अधिकारीहरूले बताएका छन् ।

गर्मीबाट बच्न निम्न सावधानी अपनाऔं

- प्रसस्त मात्रामा पानी खाऔं । साथमा पानीको बोतल राख्ने गरौं ।
- प्रचण्ड गर्मीमा घरबाहिर नजाऔं । जानै परे सुरक्षित भएर मात्र जाऔं ।
- गर्मीको समयमा पूरै शरीर ढाक्ने लुगा लगाऔं ।
- कागती पानी, नरिवल पानी, ताजा फलफुलको रस नियमित रूपमा सेवन गरौं ।
- हल्का रंगको सुतिको कपडा लगाऔं ।
- बालबालिकालाई १२ वजेदेखि ४ वजेसम्म सकेसम्म घरबाहिर निस्कन नदिऔं ।
- यदि बालबालिकालाई रिंगटा लागेमा, वान्ता भएमा, धेरै टाउको दुखेमा वा सास फेर्न अठ्ठ्यारो भएमा तुरुन्त नजिकको अस्पताल वा स्वास्थ्य संस्था लैजाऔं ।
- बालबालिकालाई टाउको ढाकी राख्न लगाऔं, कपडा, टोपी, छाताको प्रयोग गरौं ।
- काँचै खाने फलफुल तथा अन्य कुराहरू राम्ररी धोइपखाली मात्र खाऔं ।
- गर्मीको कारण स्वास्थ्यमा कुनै समस्या देखापरे तुरुन्तै नजिकको स्वास्थ्य संस्थामा सम्पर्क गरौं ।
- गर्मीको समयमा भुलभित्र सुतौं । भ्याल ढोकामा जाली लगाऔं ।
- बासी, सडेगलेका तथा भिङ्गा भन्केका खानेकुरा नखाऔं ।
- खानेपानी सधैं छोपेर राखौं ।
- दिसापिसाब चर्पीमा मात्र गरौं ।
- घर वरिपरि सरसफाई गरी फोहरमैलाको उचित व्यवस्थापन गरौं ।
- गर्मीको बेला अत्यधिक चिसो पानी वा पेय पदार्थ नखाऔं ।

अनुरोधकर्ता

शम्भुनाथ नगरपालिका, सप्तरी

लोसपाले महतो र भालाई हटायो

दैनिक समाचारदाता काठमाडौं, १० वैशाख । लोकतान्त्रिक समाजवादी पार्टी (लोसपा)ले पार्टीका वरिष्ठ नेताद्वय राजेन्द्र महतो, अनिलकुमार भालागायत २९ जनालाई केन्द्रीय समितिबाट हटाएर ३५ जनालाई मनोनीत गरेको छ ।

नेता महतो र भालागायत केही नेताहरू पार्टी छाडेका छन् भने केही सम्पर्कमा नरहेको र

दुई जनाको निधन भइसकेको छ । यी सबै मिलाएर २९ जनाको नाम केन्द्रीय समितिबाट हटाएर ३५ जनाको नाम थपेर लोसपाले ३ सय १७ सदस्यीय केन्द्रीय समिति बनाएको छ । यसअघि ३ सय ११ सदस्यीय केन्द्रीय समिति बनाएको थियो । २९ जनालाई हटाएपछि २ सय ८२ केन्द्रीय सदस्य कायम भएको थियो । त्यसमा सोमबार ३५ जनालाई

मनोनीत गरेर ३ सय १७ सदस्यीय बनाएको छ । विधान अनुसार लोसपाको केन्द्रीय समिति ४ सय १ सदस्यीय हुनुपर्छ । अर्को हप्ताभित्र अरु थप ८४ जना मनोनीत गरेर केन्द्रीय समितिलाई पूर्णता दिइने लोसपाले जनाएको छ । केन्द्रीय समितिले पूर्णता पाएपछि त्यसको जानकारी निर्वाचन आयोगलाई गराउने लोसपाले जनाएको छ ।

शिक्षामा रूपान्तरणका लागि साताव्यापी अभियान

काठमाडौं, १० वैशाख (रासस) । शिक्षा अधिकार तथा सार्वजनिक शिक्षा रूपान्तरणका लागि राष्ट्रिय अभियान नेपाल (एनसिई) ले नेपालको सार्वजनिक शिक्षा सुधार गर्न अभियान सञ्चालन गर्ने भएको छ । एनसिईले सोमबार काठमाडौंमा पत्रकार सम्मेलन गरी शिक्षाका लागि कार्य सप्ताहको आयोजना गर्न लागेको जानकारी गराएको हो । एनसिईका अध्यक्ष राजेन्द्र पहाडीले शिक्षा अभियान सङ्घ, प्रदेश तथा स्थानीय तहमा विभिन्न कार्यक्रम गरी मनाउन लागिएको जानकारी दिनुभयो जसअन्तर्गत वैशाख १० गते माइतीघरमा दिउँसो १ देखि ३ बजेसम्म नागरिक समाजको भेला गर्ने कार्यक्रम

रहेको छ । वैशाख १० देखि १५ गतेसम्म सञ्चारमाध्यम तथा सामाजिक सञ्जालमार्फत अभियान सञ्चालन गर्ने, विद्यालयमा विद्यार्थीहरूद्वारा पत्र लेखन तथा प्रधानमन्त्रीलाई हस्तान्तरण गर्ने कार्यक्रम रहेको छ । यही वैशाख १२ गते 'सार्वजनिक शिक्षामा रूपान्तरण किन' विषयक अन्तरक्रिया गरिने आयोजकको भनाइ छ । एनसिईले सार्वजनिक शिक्षा सुदृढीकरण गर्न सरोकारवालालाई जवाफदेही बनाउने उद्देश्यले सन् २००३ देखि नेपाललगायत विश्वका एक सय ५० भन्दा बढी मुलुकमा विश्वव्यापी कार्य सप्ताह मनाउँदै आएको छ । यस वर्षको विश्वव्यापी

अभियानले सरकारको प्रतिबद्धता पूरा गर्न र सार्वजनिक शिक्षा सुदृढीकरणका लागि रचनात्मक दबाव सृजना गरी शिक्षामा रूपान्तरण गर्ने लक्ष्यसहित कार्य सप्ताह मनाउन लागेको अध्यक्ष पहाडीले जानकारी दिनुभयो ।

आज सार्वजनिक विदा

दैनिक समाचारदाता काठमाडौं, १० वैशाख । सरकारले कतारका अमिर शेख तमिम बिन हमद अल थानीको नेपालको राजकीय भ्रमणका अवसरमा आज मंगलबार सार्वजनिक विदा दिएको छ ।

सिंहदरवारमा सोमबार बसेको मन्त्रिपरिषद् बैठकले कतारका अमिरले यही वैशाख ११ देखि गर्नुहुने नेपालको राजकीय भ्रमणको अवसरमा मंगलबार सार्वजनिक विदा दिने निर्णय गरेको हो ।

अत्यधिक गर्मी ...

यस्तै तातो हावाहुरीका कारण मौसमी फल आँप, लिची र लहरे तरकारीखेती समेत प्रभावित भएको छ । गर्मीले जनजीवन प्रभावित भए पनि चिसो पेयपदार्थको माग भने बढेको छ । चिकित्सकहरूले यस्तो समयमा पर्याप्त मात्रामा पानी पिउन, अत्यावश्यक काम बाहेक घर बाहिर ननिस्कन तथा स्वास्थ्यको ख्याल राख्न सुझाव दिएको छ ।

हत्यामा संलग्न ...

गरेपछि, रेखादेवीको घटनास्थलमै मृत्यु भएको थियो । घटनाको भौलिक सुदीपले आफ्नै घरभित्र खाल्डो खनी रेखादेवीको शव पुरेका थिए । उनले घटनाबारे सहोदर दाजु उदितलाई जानकारी गराएको अनुसन्धानका क्रममा खुलेको प्रहरी नायव उपरीक्षक अवालेले बताउनुभयो । "घटनापछि दुवै दाजु -भाइ भारतमा काम गर्न गएको खुलेको छ", उहाँले भन्नुभयो । दुवैजना गत वर्ष कात्तिक ३० गते घर फर्किएका थिए । दाजुभाइले खाल्डोबाट शव निकाली बोरामा हालेर सहिदनगर-७ नेमुवाटोल नजिकै खोल्सामा फालेको खुलेको छ । हत्याको लामो समयपछि आमा बेपत्ता भएको बारेमा छोराले प्रहरीलाई खबर गरेको प्रवक्ता अवालेले बताउनुभयो ।

अनुसन्धानका क्रममा रेखादेवीको हत्या भएको खुलेको उहाँले बताउनुभयो । प्रवक्ता अवालेका अनुसार घटनास्थलबाट हत्यामा प्रयोग भएको बच्चरो र कोदालो बरामद गरिएको छ । शवको टुक्रा पनि फेला परेको प्रहरीले जनाएको छ । घटनाबारे प्रहरीले थप अनुसन्धान गरिरहेको छ ।

समस्याग्रस्त ...

राम्रो जनमत छ भन्ने कुरा जगजाहेर छ । तर दुर्भाग्यपूर्ण कुरा के छ भने आन्दोलनका नेताहरूले त्यस तथ्यलाई आत्मसात गरेका छैनन् । कुनै बहानामा पनि उनीहरू फुट्ने गर्छन् । सहकार्य र मोर्चाका विषयमा पनि उनीहरूमा भ्रामक धारणाहरू छन् । यसो हुनाले उनीहरूले लक्ष्य प्राप्त गर्न सक्तैनन् । धेरैवटा कम्युनिष्ट पार्टी हुनु र खास खास मुद्दामा संगै नउभिन प्रतिगामीहरूका लागि सुखद अवसर हो । नेपालमा त्यही भइरहेको छ । पुँजीवादीहरूले पनि कम्युनिष्ट आन्दोलनबाट सिकेर राज्यलाई लोककल्याणकारी बनाए भने नेपाली कम्युनिष्टहरूले आफ्नै आन्दोलनबाट सिक्दा राम्रो हुने होइन र ? ७५ वर्ष पुग्ने लागेको यस अवसरमा हाल शासनारूढ र शासनबाट बाहिरै रहेर उग्रइरहेका नेपाली कम्युनिष्टलाई बधाई ! (लेखक राससका पूर्व कार्यकारी अध्यक्ष हुनुहुन्छ)

भर्ना खुल्यो । भर्ना खुल्यो ॥ भर्ना खुल्यो ॥

Wisdom School
Rajbiraj 2, (Near Rajdevi Mandir)
Play Group to Class 9
"गुणस्तरिय शिक्षा हाम्रो प्रतिबद्धता"

हाम्रो विशेषताहरू

- दक्ष तथा अनुभवी शिक्षक शिक्षिकाबाट पठनपाठन गराइन्छ ।
- कम्प्युटर ल्याबको व्यवस्था भएको ।
- विज्ञान प्रयोगशालाको व्यवस्था भएको ।
- CC Camera को निगरानीमा पठनपाठन गराइन्छ ।
- Monthly Test को व्यवस्था भएको ।

सम्पर्क फोन नं. ०३१-५९०१९२

मोवाइल नं. ९८१२०२२९३५ (प्रिन्सिपल)

मो. नं. ९८०४७२६९९२, ९८४२८२३२७१

हावाहुरीको मौसममा आगलागीबाट जोगिन सर्वसाधारणलाई स्थानीय विपद जोखिम न्यूनिकरण समितिको अपिल

- विहान ९ बजेसम्म खाना पकाई चुल्होमा रहेको आगो राम्ररी निभाऔं ।
- खाना पकाउँदा खर पत्करको प्रयोग भएमा आगलागी हुन सक्छ की भनेर पूरै सावधानी अपनाउने गरौं र चुल्हो नजिक एक जना अनिवार्य बस्ने बानी बसालौं ।
- दिउँसोको समयमा हावाहुरी चल्ने हुँदा विहान ९ बजेपछि चुल्हो बाल्नुपर्ने कुनै काम नगरौं ।
- घर नजिक थ्रेसर सञ्चालन नगरी घरदेखि टाढा चौर वा खेतमा सञ्चालन गर्ने गरौं ।
- सलाई, लाइट, मडितेल लगायतका अन्य पेट्रोलियम पदार्थ बालबालिकाको पहुँचभन्दा टाढा राख्ने बानी बसालौं ।
- घरमा एक बाल्टीन वा अन्य भाडोमा पानी २४सै घण्टा राख्ने बानी बसालौं ।
- गुहालीमा घुर बाल्दा सावधानी अपनाउने गरौं ।
- घरको कुनै सजिलो ठाउँमा २/४ बोरा बालुवा राख्ने गरौं जसले गर्दा कहिँ आगलागी भयो भने निभाउन सहयोग हुन्छ ।
- घर तथा गुहालीमा लगाइएको टाटी राम्रोसँग माटोले दुवैतर्फ लिपपोत गर्ने गरौं ।
- आगोबाट हुने जोखिम तथा धनजनको क्षति बारेमा परिवारका सदस्यहरूलाई जानकारी गराई सजग र सतर्कता अपनाउने बानी बसालौं ।
- गाउँमा वारुणयन्त्र आउने जाने बाटो खुल्ला राखौं र वारुणयन्त्रलाई पोखरीबाट पानी भर्न र आगलागी नियन्त्रण गर्ने कार्यमा सहयोग गरौं ।
- गाउँका पोखरीहरूमा पानी सञ्चित राख्ने बानी बसालौं ।
- गाउँमा कसैले आगो जथाभावी राखेको छ भने गाउँ घरमा त्यसरी आगो खुल्ला राख्नु हुँदैन भनेर सचेत गराउने गरौं ।
- कहीं कतै आगलागी भएमा नजिकको प्रहरी चौकी वा जिल्ला प्रहरी कार्यालयको कन्ट्रोलको नम्बर ९८५२८९०२७० वा १०० नम्बरमा जानकारी गराऔं ।
- कसैको ज्यान वा सम्पत्तिमाथि आगजनी गर्ने अपराध भएकोले यस्तो कार्यमा सहभागी नहोऔं ।
- आगजनी घटनालाई न्यूनिकरणको लागि प्रहरीसँग सहकार्य गरौं र जनधनको क्षति हुनबाट बचाउं र बचाऔं ।
- आगलागी प्रकोप उद्धारको सामग्रीहरू जस्तै बाल्टिन, जग, बेल्टा, गैती, डोरी, स्ट्रचर, प्राथमिक उपचारको सामग्रीहरू, आगलागी उद्धारको लागि लगाउने कपडा भएसम्म व्यवस्था गरी राखौं ।

अनुरोधकर्ता

कंचनरूप नगरपालिका, सप्तरी

गर्मीबाट बच्न निम्न सावधानी अपनाऔं

- प्रसस्त मात्रामा पानी खाऔं । साथमा पानीको बोतल राख्ने गरौं ।
- प्रचण्ड गर्मीमा घरबाहिर नजाऔं । जानै परे सुरक्षित भएर मात्र जाऔं ।
- गर्मीको समयमा पूरै शरीर ढाक्ने लुगा लगाऔं ।
- कागती पानी, नरिवल पानी, ताजा फलफुलको रस नियमित रूपमा सेवन गरौं ।
- हल्का रंगको सुतिको कपडा लगाऔं ।
- बालबालिकालाई १२ बजेदेखि ४ बजेसम्म सकेसम्म घरबाहिर निस्कन नदिऔं ।
- यदि बालबालिकालाई रिंगटा लागेमा, वान्ता भएमा, धेरै टाउको दुखेमा वा सास फेर्न अप्ठ्यारो भएमा तुरुन्त नजिकको अस्पताल वा स्वास्थ्य संस्था लैजाऔं ।
- बालबालिकालाई टाउको ढाकी राख्न लगाऔं, कपडा, टोपी, छाताको प्रयोग गरौं ।
- काँचै खाने फलफुल तथा अन्य कुराहरू राम्ररी धोइपखाली मात्र खाऔं ।
- गर्मीको कारण स्वास्थ्यमा कुनै समस्या देखापरे तुरुन्तै नजिकको स्वास्थ्य संस्थामा सम्पर्क गरौं ।
- गर्मीको समयमा भुलभित्र सुतौं । भ्याल ढोकामा जाली लगाऔं ।
- बासी, सडेगलेका तथा भिङ्गा भन्केका खानेकुरा नखाऔं ।
- खानेपानी सधैं छोपेर राखौं ।
- दिसापिसाब चर्पीमा मात्र गरौं ।
- घर वरिपरि सरसफाई गरी फोहरमैलाको उचित व्यवस्थापन गरौं ।
- गर्मीको बेला अत्यधिक चिसो पानी वा पेय पदार्थ नखाऔं ।

अनुरोधकर्ता

तिहुत गाउँपालिका, सप्तरी